

אלו נערות פרק שלישי כתובות

מסורת הש"ס

[illegible]

ורה אור השלב

וְכִי יִפְתָּה אִישׁ בְּתוּלָה
שֶׁר לֹא אָרְשָׁה וְשָׁכַב
מִמָּה מְדוּר יְמִהְרָנָה לוֹ
אִשָּׁה: שְׁמוֹת כָּב טו

מוסף רש"י

מאֹוֹשֶׁר שְׁבַחֲכֶמֶיִם. אֲשֶׁרִי מִתְרַגְּמִין
טוֹבֵאִי. ר' אֶלְעָזָר הוּא ר' אֶלְעָזָר בֶּן
שִׁמְעוֹן וּתְלָמִידוֹ שֶׁל ר"ע הִיָּה כְּדַמְרִין
בִּיצְמוֹת בְּהַבָּא עַל יִצְמָתוֹ (דף סג:)
וְהִיָּה הַעוֹלָם שֶׁמֶס עַל שֶׁאֵר ר"ע אֶלֶל
רִצְמוֹיָן שֶׁצִּדּוּס וְשֶׁנָּה לְהֵר ר"מ ור'
יִסְדֵּהוּ ור' יִצְחָק ור' שִׁשְׁי ור' אֶלְעָזָר ר' שִׁשְׁי
שִׁמְעוֹן: בְּרַתְנִי הַכֵּל לִפִּי הַמְצִיָּה.
אֶדֶס צִיּוּנִי הַמְצִיָּה צוֹשְׁתוֹ קֶשֶׁה
מֵאֶדֶס זוֹלָל וּמֵאֶדֶס חֲשׂוֹב: וְהַמְצִיָּה.
לִפִּי חֲשִׁיבוֹתוֹ צוֹשְׁתוֹ: כִּלְיוֹ הוּא
שִׁפְהָ. בְּגַמְרָאִי מִפְּרָשׁ מֵאִי גְרִיעוּמָא
מִחֲמַת עֵינָהּ: גְּבִי יֵאֱמָרוּ כו'.
וְהִכֵּן הוּא חִילּוֹק שְׁזִייהֵן אֶלֶל צוֹשֶׁת
הַלֵּכֵךְ יֵיבֵי צוֹשֶׁת: גְּבִי עֵבֶה. שְׁגָחוּ
שׁוֹר שְׁנִתְּהָ מוֹרֶה כִּזְבָּה לִי שְׁקִלִיס:

תוספות רי"ד

[illegible]

לֵאמֹר מִי־לֹא? שִׁיבָהּ מִפֶּתַח נוֹשֵׂא עַל כְּרוֹם: עֵשָׂה. זוֹ תִהְיֶה לְאִשְׁתִּי: וְגִדְחִי אִם לֹא תֵעָשֶׂה. דְּלִינָה רְאוּיָה לְבֹא בִּישְׂרָאֵל כְּגֹן מִמֶּזְרַח: מִי אִשְׁתִּיה לַעֲשֵׂה כָלֵל. הִשְׁתָּא גַּם מִלְמַדִּין אֶתְהָא לִּמְר אִינִי רוּחָה: מִתְנִי' יִסְוֵה שְׂתִּאֲרִכָּה וְתִגְרָשָׁה הָאוֹנֵם חִיב וְהַפֶּסֶחַ פְּטוֹר.

לֹא מִלְתָּא נָמִי לִגְמָרוּ מִהֲדֵי אִמְרֵי קָרָא
יִמְהַרְגָה לֹו לֹאשֶׁה לֹו מִדַּעְתּוֹ: כִּי־צַד
שׁוֹתָה בַּעֲצִיצוֹ כו': אִמְרֵי רַב כְּהֵנָא אִמְרִיתָא
לְשִׁמְעֵתָא קָמִיהָ דְּרַב זְבִיד מִנְהֲרַדְעָא יִנְתִּי
עֲשֶׂה וְנִדְחָה ל"ת אִמְרֵי לִי אֵיכָא אִמְרִינִי^ב יִנְתִּי
עֲשֶׂה וְנִדְחָה ל"ת כְּגֹוֹן מִלֵּה בְּצַרְעַת דְּלֹא
אִפְשָׁר לְקִיּוּמֶיהָ לַעֲשֶׂה אֲבָל הֵכָא אִי אִמְרָה
דְּלֹא בְּעִינָא מִי אִיתִיהָ לַעֲשֶׂה כָּלל: **מִתְנִי'**
יִתּוּמָה שְׁנִתְאַרְסָה וְנִתְגַּרְשָׁה ר' אֲלֶעָזָר אֹמֵר
הָאוֹנֵס חַיִּיב וְהַמִּפְתָּה פָּטוּר: **גַּמ'** אִמְרֵי רַבָּה
בְּרַב כַּר הִנֵּה אִמְרֵי ר' יוֹחָנָן ר"א בְּשִׁיטָת ר"ע
רַבּוֹ אִמְרָה דְּאִמְרֵי^ב יֵשׁ לָהּ קָנָס וְקָנְסָה לַעֲצֻמָּה
מִמָּאִי מִדַּקְתָּנִי יִתּוּמָה ר"א אֹמֵר הָאוֹנֵס חַיִּיב
וְהַמִּפְתָּה פָּטוּר יִתּוּמָה פְּשִׁיטָא אֲלֵא הָא קַמ"ל
דְּנַעֲרָה שְׁנִתְאַרְסָה וְנִתְגַּרְשָׁה כִּיתּוּמָה מַה
כִּיתּוּמָה לַעֲצֻמָּה אִף נַעֲרָה שְׁנִתְאַרְסָה
וְנִתְגַּרְשָׁה לַעֲצֻמָּה א"ר זִירָא אִמְרֵי רַבָּה בְּרַב
שִׁילָא אִמְרֵי רַב הַמְנוּנָא סָבָא א"ר אֲדָא בְּרַב
אֶהֱבָה אִמְרֵי רַב יְהִלְכֵה כו' אֲלֶעָזָר^ב קָרִי רַב
עֲלִיהָ דְּרַבִּי אֲלֶעָזָר טוֹבִינָא דְּחִכְמִי: **מִתְנִי'**
^אאִיזוּהוּ בּוֹשֶׁת יְהִכָּל לִפִּי הַמְבִיִּישׁ וְהַמְתִּבִּישׁ
פָּנָם רֹואִין אוֹתָהּ כֹּאִילוּ הִיא שְׂפָחָה נִמְכַּרְתָּ
בְּשׁוֹק כְּמָה הִיתָה יָפָה וְכְמָה הִיא יָפָה יִקְנֶם
שׁוֹה בְּכָל אָדָם וְכָל שֵׁישׁ לֹו קִצְבָה מִזֶּן
הַתּוֹרָה שׁוֹה בְּכָל אָדָם: **גַּמ'** וַאימָא^ב חֲמִשִּׁים
סָלְעִים אִמְרֵי רַחֲמָנָא מְכָל מִילֵּי א"ר זִירָא יֵאֱמָרוּ
בְּעַל בַּת מַלְכִּים חֲמִשִּׁים בְּעַל בַּת הַדְּיוֹטוֹת
חֲמִשִּׁים א"ל אֲבִיִּי אִי הֲכִי גָבִי עֶבֶד נָמִי
יֵאֱמָרוּ עֶבֶד מִרְגְּלִיּוֹת שְׁלֹשִׁים עֶבֶד עֹשֶׂהָ
מַעֲשֶׂה

וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' אֶת הַקוֹל אֶת־עֲשֵׂה וְנִדְרָחָה לֹא
מַדְעָמוּ וְהָאֵל דְּמַכִּיז לֹא יוֹכֵל לִשְׁלֹחַ הֵייוּ הֵיכָל דְּכַבֵּר נִשְׁאֵה
וְיִי לְדֹאֵן כִּסְרָה שִׁיְהִי מַדְעָמוּ כִּיוֹן שֶׁאֵל נִשְׁאֵה לֹא יוֹכֵל לִשְׁלֹחַ וְנוֹעֵד
וְלוֹ מִתְּהִי קִאִי אֲשֶׁה וְהִכִּי זַעֲיִן מַדְעָמָה אֲזַל מֹהֵר יִמְהַרְנֵה קִאִי
אֲגַבְרָאָל: **יִנְיָ עֲשֵׂה וְנִדְרָחָה לֹא**
תַּעֲשֵׂה: לֹא אֲנִמְנָל דְּכֵּה דֵּה עֲרוּה
פִּרְיָן דֵּהָ אִיתִּי זַבֵּה דֵּה דֵּה וְעֵשֶׂה
כְּדִאֲמַרִּי זַפִּ"ק דִּצְמֹת (דף י"א: וס')
לֹא יוֹכֵל זַעֲלֵה וְגו' לִרְבוֹת סוֹטָה
שְׁמַסְתְּרָה וְהֵייוּ לֹא וְדִרְשִׁין (סוֹטָה
דף ס':) וְנִמְנָחָה וְנִמְנָחָה חֵד זַעֲלֵה
וְחֵד זַעֲלֵה אֲלֵה אֲשִׁינֵה רִאִיִּה לְקַהֵל
פִּרְיָן וְאִתִּי וּמֹאִי פִּרְיָן וְלִיִּי עֵשֶׂה
וְלִידְחִי לִיִּי הֵא דִרִישׁ מִקְרָא זַבְדִּיִּה
זַמְנָה זַעֲיִן אֲשֶׁה הִרִאִיִּה לֹא
וְלִמֹּאִי דְמַשְׁנִי דֵּלָה חֲשִׁיב עֵשֶׂה קֶשֶׁה
דְּמֹאִי אִינְטֶרְקִין קֶרָה לְמַעוֹטִי שִׁאִינֵה
רִאִיִּה לֹא וְיִי לֵדֵלֹא מִמְּוֹרָה דְקֶרָה
מִפִּיק לִיִּי זַמְנָתִינִין אֲלֵה דִוִּיִּי תִהִי
לֵאשֶׁה שִׁמְעֵה מַדְעָמָה וְהִכִּי מַמְעַט
אֲשֶׁה שִׁאִינֵה רִאִיִּה לֹא דֵּהָ אִי אֲמֵרָה
לֹא זַעֲיִנָּה לִיִּי מִי אִיִּתֵּה לְעֵשֶׂה כֻּלָּה
הִלְכָּן דֵּלָה חֲשִׁיב עֵשֶׂה וְלֹא דִחִי לֹא
תַּעֲשֵׂה וּמִ"מ ס"ד דְּפִרְיָן הִשְׁתָּה
הֵיכָל דִּאֲמֵרָה זַעֲיִנָּה לִיִּי לִיִּי עֵשֶׂה
וְלִידְחִי לִיִּי וּמִסִּיק דִּלְפִּילוֹ אֲמֵרָה
זַעֲיִנָּה לִיִּי לֹא חֲשִׁיב עֵשֶׂה דֵּלָה דְּמִי
לְמִיִּלָה זַבְרָעַת אִי נִמִּי מִיתוֹרָה
דְּקֶרָה דִרִישׁ וּפִרְיָן דְּלִיִּי עֵשֶׂה וְלִיִּי
לִיִּי וְיִתוֹרָה דְּקֶרָה נִמִּי לְמִיִּי
כְּרִיתוֹת דִּלִּי לֹא קֶרָה הוּהִי שְׂרִינִין
אִפִּי חֲיִיבִי כְּרִיתוֹת דְּהוֹאִיל וְאִתְּרַבּוּ
לְקַנֵּס לְעִיל זִרִישׁ פִּירְקוֹן אִתְּרַבּוּ
נִמִּי לְנִישׁוֹאֵין דְּקֶרָאִי מִשְׁמַמְעִי שְׁפִיר
דֵּהִיכָה דֵּלִיכָה קַנֵּס אִיכָה נִמִּי נִישׁוֹאֵין
אִי נִמִּי יֵשׁ לִוְנֵר דִּהִכִּי פִּרְיָן נִיִּי
עֵשֶׂה וְיִיִּדְחִי לֹא תַּעֲשֵׂה וְכִי יִיִּמָּה
שִׁאִיִּי הֵכָל דְּבִלִי קֶרָה אִ"כִּי נִיגִמֵר
מִהֲכָה זַכֵּל דְּכּוֹתָה דֵּלָה דִחִי וּמַשְׁנִי

דלגלג חשיב עשה ומ"מ אינטנדיק קרא דאי לאו קרא הוה חשבינן ליה דלא אפשר לקיים שניהם וחשיב עשה דעיקר מנזלם היא לישא כי היכי דלמרינן בפרק ד' דיבמות (דף סב.) דחלילא במקום יצום לאו י' כלום הוא:

בגוץ מילה בצרפת. (אומר ר"ת דלסימנא צעלמא נקטיה דהא בקוץן בהרתו איכא עשה ולא תעשה דלאמריין בפרק ר' אליעזר דמילה (שבת דף קל"ב): ללשון אחד הכתוב בספרים ומהתם לא ילפינן צעלמא דלית עשה ודחי לא תעשה ועשה דמה למילה שכן נכרתו עליה וי"ג ברייתא אלא עיקר מילתא מכלאים בליתא וא"ת והא כלאים בליתא אפשר לקיים שניהם שיעשה בטלית אמר חושינן של אמר ואומר ר"י דבטלית של פשתן אי אפשר לקיים שניהם דלא אפשר לקיים מנזות תכלת אלא ע"י כלאים דתכלת עמרמא הוא וזה אין לנו לומר שיהא אסור ללבוש טלית של פשתן משום דאפשר בשל אמר דאין זה חשוב אפשר והא דלאמרי' ב' התכלת (מנחות דף מ. וסג) כל המטיל תכלת בקדיין בירושלים וכו' אלא מן המתמיהין ומפרש בגמרא וגזירה משום קלא אינן ופריך לא ילפינן אלא לכן ואמריי אפשר במינו דנריש לקיים דלאמר כל מקום שאתה רואה הסך ודאי כיון דליכא תכלת אלא הכל לכן מנזות לכן אפשר לקיים שניהם וא"ת והא חסדי הסך לעיל (חוטני' אמר פוטריין בשל פשתן של פשתן פוטריין בשל אמר ואמריי פוטריין וכן אמר לכן אפשר דלכן אפשר במינו ואמרי' דכל ר' חושינן לכן ודאי אסור דאפשר במינו אבל הסך קאמר דשני חושי' אמר לכן פוטריים בשל פשתן דמגו דתכלת פטרה שכבר נעשה כלאים ע"י תכלת שבו לכן של אמר נמי פטר ומגו דשני חושי' לכן של אמר פוטריים בשל פשתן שני חושי' לכן של פשתן נמי פוטריין בשל אמר אע"י דלא נעשה הסך כלאים ע"י תכלת שבו ואמרי' עיון אס שני חושי' לכן של פשתן ושני חושי' לכן של אמר מותר לתת בטלית של אמר או בטלית של פשתן דשמה לא הותרו שני חושי' לכן אלא דווקא במקום תכלת אבל שלא במקום תכלת לא או דלמא לא שנה דהא שני חושי' לכן של פשתן פוטריים בשל אמר אע"י דהתם תכלת לא מעלה ולא מוריד דע"י אותו תכלת לא נעשה אכתי כלאים ואין להקשות אי שרו שני חושי' לכן בכלאים אפי' אין תכלת עמהן ואמריי מטיל תכלת בקדיין בירושלים אינו אלא מן המתמיהין וטילו עמו שני חושי' לכן של פשתן דאפילו הוי ההוא תכלת קלא אינן לא לכן גמור שרי דאיכא למיגור שמה וטילו עמו שני חושי' לכן של אמר ויבטרו ששמות שני חושי' אפי' הכזובין אין תכלת ויהיין כל ד' חושי' לכן של אמר: **א** אמרה לא בעינא מי איתיה לעשה בלל. הקשה ה"ר' עזרא אבאמי לקידושין קרא בפ"ק יבמות (דף ה:) דאין עשה דכידור דומה שנת אה ליכא עשה דאי אמר לא בעינא לכידור מי איתא לעשה כלל וי"ל דהתם מ"מ מיד כשזה אב הו' עשה לעשות מנזות וי"ל דהתם גבי ידיה ליכא עשה דהא אי בעיא אמרה אלא בעינא ליה הלך אין לה לעבור בלא משום עשה ידיה דהיא מותרת כמותו וסבסו הכתוב אפיה לאיס דלאמריין ב' מותרות (יבמות דף פד.). מ"י כ"י: **ה** גריסין ממאי מדרקתי האונס חייב והמפתח פטור יתובה פשיטא אלא הא קמ"ל ב'ו. כלומר מדקתמי האונס חייב והמפתח פטור ש"מ דיש לה קנס וקנסה לעצמה דאי משום יתומה נקט מפתח פטור פשיטא דפטור דהא מנסה לאדם וע"כ לא נקט מפתח פטור אלא משום נערה שמתארכה ומתגרסה ולא נקט יתומה בנתינתו אלא יתום אבאמי פשיטא פטור והלא קנסה לאדם ש"מ דהרי היא כיתומה שנקנסה לעצמה וא"ת ומגלה לא אדרכה איננה דנקט יתומה למידיק טעמא דהויא נמי יתומה הא אינה יתומה אפילו מפתח חייב דקנסה לאדם וי"ל דלית לן למימר דלדיקאא אלא כל זמן דנוכל לומר דלגופיה אלא: **א** אחד בדרכה ואחד שלא בדרכה. ה"ל למינקט בצרישא אלא כן דרך הש"ס שאינו חושש כדנקט לעיל (דף לה). בתנא דבי חזקיה בין מתכוין לשאין מתכוין דה"ל למינקט שאין מתכוין ברישא דקדמתי בין שוגג למזיד אלא כן דרך הש"ס במקום שצריך לשנות הן ואלו: **א** אמר בע"י ש"ימה חמשים. פירוש הראשון שזה עליה שלא בדרכה דמחייב קנס אפילו שלא בדרכה דלאמריין בפ"ק דקידושין (דף ט:) בלא עליה ו' ועדיין היא בתולה כו' פירוש שלא בדרכה וקאמר במזודה רבי לענין קנס דכולהו משלמי ובפרק הבא על יבמות (יבמות דף טז. וסג) גבי ולו תהיה לאשה באשה הראויה לו פרט לאלמנה לכ"ג כו' ופריך היכי דמי אילימא דכרכה חיפוק ליה דהויא לה בעולה אלא לאו שלא בדרכה והכא הוה מצי למינקט שבאו עליה ב' שלא בדרכה וכן בפרק בן סורר (סנהדרין עג:) דמוקי הויא דלאו נערוט שיש להן קנס כגון שזה עליה שלא בדרכה וזה עליה בדרכה הוה מצי למינקט וזהו וזה עליה שלא בדרכה ומה שנקטה על פירוש הקונטרס דהתם פירשנו בזהבא על יבמות (יבמות דף טז.) ובפרק קמא דקידושין (דף טז:) ואמרי

עין משפט
נר מצוה

[illegible]

תוספות רי"ד (המשך)

[illegible]